

Sygn. akt III Cz 1759/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - SSO Barbara Braziewicz

SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

SSR(del.) Roman Troll

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 marca 2016r.

sprawy egzekucyjnej wierzyciela(...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko Gminie T.

o świadczenie pieniężne

w związku ze skargą dłużnika na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu J. W. w sprawie Km 2710/14

na skutek zażalenia komornika

na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 20 maja 2015r., sygn. akt I Co 3534/15

postanawia:

1.zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) **zmienić postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu J. W. z dnia 23 grudnia 2014r. wydane w sprawie Km 2710/14 o tyle, że przyznać wierzycielowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym w kwocie 900zł (dziewięćset złotych), a opłatę egzekucyjną ustalić na kwotę 9.999,57zł (dziewięć tysięcy dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych pięćdziesiąt siedem groszy);**

b) **oddalić skargę dłużnika na to postanowienie komornika w pozostałej części;**

2.oddalić zażalenie komornika w pozostałej części.

SSR(del.) Roman Troll SSO Barbara Braziewicz SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym rozstrzygnięciem zawartym w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach Sąd ten uwzględnił skargę dłużnika na postanowienie komornika sądowego z dnia 23 grudnia 2014r. i nakazać Komornikowi Sądowemu przy Sądzie rejonowym w B. J. W. ustalenie kosztów zastępstwa pełnomocnika w postępowaniu egzekucyjnym na kwotę 900zł oraz kosztów postępowania egzekucyjnego (opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

W uzasadnieniu odnośnie tego rozstrzygnięcia wskazał, że dłużnik Gmina T. złożył skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu z dnia 23 grudnia 2014 roku w przedmiocie zakończenia postępowania egzekucyjnego.

Sąd Rejonowy stwierdził, że opisana skarga dłużnika na postanowienie w przedmiocie zakończenia postępowania egzekucyjnego i ustalenia kosztów egzekucji zasługuje na uwzględnienie.

Wskazał, że w tej sprawie komornik w dniu 28 listopada 2014 roku (na wniosku brak prezentaty z datą wpływu do kancelarii) przyjął do prowadzenia sprawę z wniosku wierzyciela o egzekucję kwot wynikających z załączonego tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2014 roku. Należność wierzyciela wynikająca z tytułu wykonawczego wynosiła 159.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz 11.657 zł tytułem kosztów postępowania.

Z tego wynika, iż stosownie do treści § 10 pkt 1 ppkt 7 w związku z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – wynagrodzenie pełnomocnika przy podanej wyżej kwocie egzekwowanej wynieść powinno 900 zł. Jest to kwota minimalna, zaś jej podwyższenie uzasadnione winno być szczególnymi względami, między innymi charakterem sprawy (jej stopniem trudności) oraz zwiększonym nakładem pracy. Sąd Rejonowy wskazał, że w niniejszej sprawie trudno uznać, iż zachodzą przesłanki uzasadniające przyznanie pełnomocnikowi wierzyciela wynagrodzenia w podwójnej stawce. Sporządzenie wniosku egzekucyjnego i skierowanie sprawy do komornika sądowego nie wymagało nadmiernego nakładu pracy, zaś samo postępowanie egzekucyjne trwało bardzo szybko i nie wymagało od pełnomocnika wierzyciela podejmowania żadnych dodatkowych czynności, które uzasadniałyby przyznanie mu większego wynagrodzenia.

W odniesieniu do opłaty egzekucyjnej ustalonej przez Komornika Sądowego Sąd Rejonowy wskazał, że jej wysokość w niniejszej sprawie określa treść art. 49 ust 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji.

Odnosząc się do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że odpis zawiadomienia o wszczęciu egzekucji doręczono dłużnikowi w dniu 3 grudnia 2014 roku, tymczasem jak wynika z akt egzekucyjnych dłużnik całą należność wobec wierzyciela uregulował już w dniu 1 grudnia 2014 roku, zaś wierzyciel pismem z dnia 2 grudnia 2014 roku zawiadomił komornika o wpłacie, ograniczając egzekucję. W ocenie Sądu Rejonowego to, że pismo wierzyciela wpłynęło do kancelarii komorniczej w dniu 5 grudnia 2014 roku nie zmienia faktu, iż wierzyciel niezwłocznie powiadomił organ egzekucyjny o dokonanej przez dłużnika wpłacie i bezprzedmiotowości dalszej egzekucji w tym zakresie. Powyższe w ocenie Sądu Rejonowego uzasadnia zastosowanie przy ustalaniu wysokości opłaty egzekucyjnej art. 49 ust 2 zdanie drugie, albowiem ratio legis tego przepisu nakazuje uprzywilejowanie dłużnika poprzez pomniejszenie kosztów egzekucyjnych w sytuacji, gdy ten spłaca swoje zobowiązanie przed formalnym zawiadomieniem go o egzekucji. W ocenie Sądu Rejonowego, taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem dłużnik zaspokoił wierzyciela zaraz po wszczęciu egzekucji i doręczeniu mu zawiadomienia o jej wszczęciu, lecz wniosek wierzyciela w tym zakresie - wysłany również przed formalnym zawiadomieniem dłużnika o wszczęciu egzekucji – dotarł do kancelarii komorniczej już dwa dni po doręczeniu dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu. Sąd Rejonowy wskazał, iż tylko obrót korespondencji spowodował opóźnienie w dotarciu wniosku do kancelarii, który to wniosek (w przedmiocie ograniczenia egzekucji) sporządzony został już 2 grudnia 2014 roku i w sytuacji wysłania go w formie elektronicznej (email) lub faxem zostałby doręczony komornikowi sądowemu przed datą doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu.

Sąd Rejonowy wskazał, iż egzekucja w niniejszej sprawie trwała bardzo krótko i nie wymagała od organu egzekucyjnego szczególnego nakładu pracy oraz nie generowała dużych kosztów po stronie komornika sądowego. Dłużnik natychmiast po wszczęciu postępowania spełnił świadczenie wobec wierzyciela, który z kolei niezwłocznie zawiadomił o tym fakcie komornika sądowego. W ocenie Sądu Rejonowego niezasadne jest zatem nakładanie na dłużnika kosztów egzekucyjnych, które stanowią dla komornika sądowego wynagrodzenie nie znajdujące uzasadnienia w okolicznościach prowadzonej sprawy, zaś dla dłużnika stanowią dodatkową dolegliwość finansową.

Zażalenie na to postanowienie złożył komornik. Wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie skargi, ewentualnie z ostrożności wniósł o jego zmianę poprzez ustalenie opłaty egzekucyjnej w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania tj. 1000,07zł.

Zarzucił temu postanowieniu naruszenie art. 49 ust.2 ustawy o komornikach sądowych poprzez niezasadne ustalenie opłaty egzekucyjnej w wysokości 1/20 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Komornik wskazał, że wniosek egzekucyjny wpłynął do kancelarii w dniu 29 listopada 2014r. w dniu 1 grudnia 2014r. komornik o godzinie 8.00 dokonał zajęcia rachunku bankowego, tego samego dnia zostało wysłane zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. Dłużnik wiedząc, że postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte spełnił bezpośrednio do rąk wierzyciela, gdyż środki pieniężne zgromadzone na rachunku dłużnika na to pozwalały. Komornik wskazał, że wniosek wierzyciela o umorzenie egzekucji wpłynął do kancelarii w dniu 5 grudnia 2015r., a zawiadomienie o wszczęciu egzekucji zostało odebrane przez dłużnika w dniu 3 grudnia 2015r. zatem wniosek o umorzenie postępowania wpłynął po doręczeniu dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Wskazał, że z punktu widzenia literalnego brzmienia art. 49 ust.2 zd. 2 ustawy o komornikach sądowych, istotny jest moment doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Wskazał nadto, że bezzasadne są wywody Sądu odnośnie możliwości doręczenia za pomocą faxu lub maila, skoro komornik ma obowiązek dokonywać doręczeń za pomocą operatora pocztowego listem poleconym z potwierdzeniem odbioru. Skarżący wskazał, że odnośnie tego, czy opłata winna być ustalona w wysokości 5% czy 8%, istnieją dwa odrębne poglądy w doktrynie i orzecznictwie. Wskazał na pogląd zgodnie z którym z punktu widzenia zaspokojenia wierzyciela bez znaczenia jest, czy zapłata następuje za pośrednictwem komornika czy wprost do rąk wierzyciela. Zapłata bezpośrednio do rąk wierzyciela winna być traktowana jako następstwo wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

Komornik wskazał zatem, że sporne pozostaje, czy opłata powinna wynosić 5% czy 8%. Nie powinna jednak być ustalana jako 1/20 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia mimo wpłynięcia wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji. Wskazał ponadto, że opłata ta nie jest wynagrodzeniem komornika, lecz należnością przeznaczoną na finansowanie kosztów działalności egzekucyjnej, czyli utrzymanie kancelarii celem prowadzenia postępowań egzekucyjnych i sprawne funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości w ostatnim stadium wykonawczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie w części odniosło skutek.

Należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że w sprawie do określenia wysokości opłaty egzekucyjnej zastosowanie winien mieć art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o komornikach sądowych i egzekucji(t. jedn. Dz. U. z 2015 poz. 790 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, w sprawach o egzekucję świadczeń pieniężnych w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela oraz na podstawie art. 823 Kodeksu postępowania cywilnego komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, jednak nie niższej niż 1/20 i nie wyższej niż dziesięciokrotna wysokość przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Jednakże w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela zgłoszony przed doręzeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, komornik pobiera od dłużnika opłatę stosunkową w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

W niniejszej sprawie nie budziło wątpliwości, że do zaspokojenia wierzyciela bezpośrednio przez dłużnika doszło przed doręzeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Nie można w związku z tym podzielić stanowiska komornika, że zapłata tej należności była skutkiem wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Nie wynika bowiem z akt postępowania, aby przed spełnieniem świadczenia na rzecz wierzyciela dłużnik posiadał wiedzę o wszczęciu egzekucji. Nie pozwala to obronić stanowiska, że świadczenie dłużnika bezpośrednio wierzycielowi jest równoważne ze świadczeniem wyegzekwowanym.

Jak wskazano w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2009r., III CZP 82/09, w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela po zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji od świadczenia

spełnionego przez dłużnika bezpośrednio wierzycielowi komornik pobiera opłatę określoną w art. 49 ust.2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. W uzasadnieniu tej uchwały wskazano, że świadczenie spełnione przez dłużnika poza postępowaniem egzekucyjnym wchodzi w zakres świadczenia pozostałego do wyegzekwowania w rozumieniu art. 49 ust.2 ustawy o komornikach sądowych... .

Sąd Najwyższy zwrócił w tym uzasadnieniu uwagę na motywy przytoczone w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 24 maja 2007r., nowelizującej art. 49 w.w. ustawy. Potrzebę zmiany unormowań zawartych w tym przepisie argumentowano w nim zamiarem powiązania wysokości opłaty pobieranej przez komornika z rzeczywistym nakładem jego pracy w danym postępowaniu egzekucyjnym i koniecznością wprowadzenia instrumentów sprzyjającym poprawie efektywności i skuteczności egzekucji, w tym mechanizmów zachęty dla dłużnika od szybszego i dobrowolnego spełnienia egzekwowanego obowiązku, premiowanych obniżeniem opłaty w razie dobrowolnego zaspokojenia wierzyciela w toku egzekucji.

Odnosząc te wywody na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że omawiany art. 49 ust. 2 zawiera dwie wysokości opłaty. Sposób sformułowania dwóch zdań tego przepisu wskazuje, że zasadą jest zdanie pierwsze, zaś wysokość opłaty wskazana w zdaniu 2 tego przepisu winna być traktowana jako wyjątek. Zgodnie z ogólnymi regułami wykładni, przepis szczególnie nie może być wykładany rozszerzająco.

Analiza przepisu art. 49ust.2 zd. 2 prowadzi do wniosku, że ustawodawca uzależnił możliwość zastosowania przewidzianej tam opłaty od daty wpływu wniosku wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego. Ustalenie opłaty egzekucyjnej na podstawie tego przepisu jest możliwe tylko wówczas, gdy wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania zostanie zgłoszony przed doręczeniem dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Jak ustalono w toku postępowania, wierzyciel wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego wniósł w dniu 5 grudnia 2014r., składając go bezpośrednio w kancelarii komornika(inf. k. 67 akt). Skoro zatem wniosek ten nie został złożony za pośrednictwem operatora pocztowego, nie ma możliwości uznania, że wpłynął on wcześniej.

Tym samym jednoznacznie wniosek ten został złożony po dacie doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Dokonując literalnej i ścisłej wykładni art. 49 ust.2 zd. 2 ustawy o k.s.i e. w ocenie Sądu Okręgowego brak było w sprawie podstaw do uznania, że zaistniały przesłanki do ustalenia opłaty egzekucyjnej w wysokości 1/20 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego.

Tym samym Sąd Okręgowy uznał zasadność zażalenia komornika w części i ustalił tę opłatę jako 5% „roszczenia pozostałego do wyegzekwowania”.

Roszczenie to zgodnie z art. 46 ust.1 ustawy stanowiła kwota 199991,41 zł (159000zł roszczenie główne, 29334,41zł odsetki i 11657zł koszty procesu zgłoszone do egzekucji).

Zatem należna opłata wyniosła 9999,57zł.

Z tych powodów na podstawie art. 386§1kpc w zw. z art. 13§2kpc orzeczono jak w sentencji, w związku z treścią rozstrzygnięcia częściowo oddalając skargę dłużnika. Dalej idące zażalenie jako niezasadne oddalono na podstawie art. 385kpc w zw. z art. 13§2kpc.

SSR(del.) Roman Troll SSO Barbara Braziewicz SSO Gabriela Sobczyk